

Domov>Denarni zahtevki>Zavarovanje premoženja med postopkom uveljavitve terjatve v državah EU

Zavarovanje premoženja med postopkom uveljavitve terjatve v državah EU

Romunija

1 Katere so različne vrste ukrepov?

Vrste ukrepov zavarovanja so preventivni in sodni zaseg ter preventivni rubež. Ukrepi zavarovanja so postopkovne sodne odredbe o zamrznitvi ali ohranitvi dolžnikovega premoženja, ki jih izda sodišče, da nasprotni stranki prepreči uničenje ali odtujitev zadevnega premoženja oziroma njegovo zmanjšanje. Preventivni zaseg vključuje zamrznitev dolžnikovega izsledljivega premoženja, da ga je mogoče izterjati, ko upnik pridobi izvršilni nalog. Zakonik o civilnem postopku vsebuje več posebnih določb v zvezi s postopkom za izvedbo preventivnega zasega civilnih ladij.

Sodni zaseg vključuje zamrznitev premoženja tako, da se to zaupa v hrambo sodnemu uradniku, odgovornemu za zasege.

Sodni zaseg se lahko uporabi, kadar je sodni postopek začel v povezavi s premoženjem ali drugo prevladujočo stvarno pravico, lastništvom sredstev oziroma uporabo ali upravljanjem skupnega premoženja, pri čemer je za odobritev sodnega zasega premoženja pristojno sodišče.

Preventivni rubež se lahko uporabi za denarna sredstva, vrednostne papirje ali drugo izsledljivo neopredmeteno premično premoženje, ki ga dolžniku dolguje tretja oseba.

Izvršba pri dolžnikovem dolžniku je oblika posredne izvršbe, pri kateri se izterjajo denarna sredstva, vrednostni papirji ali drugo izsledljivo neopredmeteno premično premoženje.

Nekatere sodbe prvostopenjskega sodišča so *začasno izvršljive po zakonu*, in sicer kadar je njihov namen določiti izvrševanje roditeljske pravice, pravico do osebnih stikov z mladoletno osebo ali prebivališče mladoletne osebe; osebni prejemek, nadomestilo za brezposelnost; nadomestilo za nezgodo pri delu; rente, preživninske obveznosti; otroški dodatek in družinske pokojnine; odškodnino v primeru smrti ali telesne poškodbe ali škode za zdravje; izvrševanje takojšnjih popravil; zapečatenje, odpečatenje ali popis; zahtevke glede posesti ali kadar gre za sodne odločbe, sprejete na podlagi toženčevega sprejetja tožnikovega zahtevka itd. Te sodbe so začasno izvršljive.

Sodišče lahko dovoli začasno izvršitev sodb, ki zadevajo premoženje.

Kar zadeva predložitev dokazov, lahko vsaka oseba, ki želi, da se njemu zasliši priča, poda izvedensko mnenje ali ugotovi stanje nekega premoženja ali da se prizna stališče, dejstvo ali pravica, pred obravnavo pri sodišču in med njo predlaga izvajanje takih dokazov.

Če imetnik predloži dokaze, da so njegove pravice intelektualne lastnine predmet nezakonitega, obstoječega ali takojšnjega delovanja in da bo zaradi takega delovanja najverjetneje utrpel škodo, ki jo bo težko odpraviti, lahko sodišču predlaga sprejetje začasnih ukrepov (prepoved kršitve ali njeno začasno prenehanje; sprejetje potrebnih ukrepov, da se zavarujejo dokazi).

V primeru škode, povzročene v pisnih ali avdiovizualnih medijih, lahko sodišče odredi začasno prenehanje škodljivega dejanja le, če se tožniku povzroča huda škoda, če je dejanje očitno neupravičeno in če ukrep sodišča ni nesorazmeren glede na povzročeno škodo.

Sodišče odloči o zahtevku v skladu s določbami, ki se nanašajo na začasno odredbo. Če se zahtevek vloži pred vložitvijo tožbe o glavni stvari, se v sodbi, s katero se odredi začasni ukrep, določi tudi rok, v katerem je treba vložiti tožbo o glavni stvari, v nasprotnem primeru je treba ukrep samodejno odpraviti. Če je verjetno, da bodo ukrepi povzročili škodo nasprotni stranki, lahko sodišče tožniku odredi, naj zagotovi zavarovanje v znesku, ki ga določi sodišče.

Ukrepi, sprejeti preden se začne sodni postopek za zaščito kršenih pravic, samodejno prenehajo, če tožnik pri sodišču ne vloži vloge v roku, ki ga določi sodišče, vendar najpozneje 30 dni po datumu njihovega sprejetja.

Tožnik bo moral na zahtevo zadevne stranke povrniti vso škodo, nastalo zaradi sprejetih začasnih ukrepov, če se tožba o glavni stvari zavrne kot neutemeljena. Če krivda ni tožnikova ali če je njegova krivda majhna, lahko sodišče glede na zadevne okoliščine odloči, da mu ne bo naložilo plačila odškodnine, ki jo zahteva nasprotna stranka, ali pa mu naloži plačilo nižje odškodnine.

2 Pod katerimi pogoji se lahko odredijo taki ukrepi?**2.1 Postopek**

Sodišče izda odredbo o preventivnem zasegu, izvršitelj pa jo izvrši brez kakršne koli potrditve ali formalnosti, zgolj na podlagi prijave. Poleg tega se zaseg opravi brez obvestila ali predhodnega obvestila dolžniku.

Odredbe lahko izda le prvostopenjsko sodišče, ki je pristojno za zadevo (sodni zaseg, preventivni rubež), ali prvostopenjsko sodišče, ki obravnava zadevo, ali sodišče, ki je pristojno za kraj, kjer je premoženje (sodni zaseg). V takem posebnem postopku pomoč odvetnika ni obvezna. Sodbe, ki se nanašajo na preventivni zaseg in preventivni rubež, izvršuje sodni izvršitelj. Sodni uradnik, odgovoren za zasege, lahko pripravi vse dokumente za zavarovanje in upravljanje, prejema vse zapadle prihodke in zneske ter plačuje tekoče dolgove in dolgove, opredeljene na podlagi izvršilnega naloga. Predvidljivi stroški so samo kolkovine, ki v skladu s členom 11(1)(b) nujne vladne uredbe št. 80 z dne 26. junija 2013 o sodnih kolkovinah znašajo 100 RON za zahtevke, ki se nanašajo na ukrepe zavarovanja, in 1 000 RON za zahtevke, ki se nanašajo na zaseg ladij in zrakoplovov. Od upnika se lahko zahteva plačilo zavarovanja, ki ga določi sodišče. Če upnikov zahtevkov ni naveden v pisni obliki, se zavarovanje po zakonu določi v višini polovice zahtevane vrednosti.

Izvršljivi rubež na upnikov predlog opravi sodni izvršitelj, ki ima urad na območju pristojnosti pritožbenega sodišča, kjer ima dolžnik ali tretja oseba, pri kateri se opravi rubež, stalno prebivališče/sedež, ali v primeru bančnih računov sodni izvršitelj v kraju dolžnikovega stalnega prebivališča/sedeža ali v kraju glavnega/sekundarnega sedeža kreditne institucije.

Kar zadeva začasno izvršitev, se lahko predlog vloži pisno in ustno pri sodišču do zaključka razprave. Sodišče lahko dovoli začasno izvrševanje odredb v zvezi s premoženjem, kadar meni, da je ukrep potreben glede na očitno pravno utemeljenost ali dolžnikovo insolventnost, in kadar oceni, da bi upniku očitno škodovalo, če se taka odredba ne bi izvršila takoj. V teh primerih lahko sodišče od upnika zahteva plačilo zavarovanja.

Kar zadeva predložitev dokazov, se predlog pred začetkom sodnega postopka naslovi na okrožno sodišče, na območju pristojnosti katerega je priča ali predmet ugotovitve, med sodnim postopkom pa na sodišče, ki zadevo obravnava na prvi stopnji. Stranka v predlogu navede dokaze in dejstva, ki jih namerava dokazati, ter razloge za predložitev takih dokazov ali pa soglasje nasprotne stranke.

2.2 Glavni pogoji

Kar zadeva *preventivni zaseg in rubež*, mora zadeva že potekati pri sodišču. V primeru sodnega zasega se lahko sodna odredba izda, tudi če zadeva pri sodišču ne poteka. Upnik, ki nima izvršilnega naloga, lahko predlaga izvedbo preventivnega zasega ali rubeža, če dokaže, da je vložil zahtevek.

V nujnih primerih se lahko predlog za preventivni zaseg ladije vloži še pred vložitvijo tožbe o glavni stvari.

Sodišče lahko ugodi predlogu za sodni zaseg ali preventivni rubež, če je ta ukrep nujen za zavarovanje zadevne pravice in pri sodišču poteka postopek v zvezi z lastništvom ali drugo prevladujočo stvarno pravico, posestjo premoženja oziroma uporabo ali upravljanjem skupnega premoženja. Sodni zaseg se lahko odobri, tudi če ne poteka sodni postopek o glavni stvari v zvezi s premoženjem, ki ga dolжник ponuja za svojo razbremenitev, da se zaseže premoženje, v zvezi s katerim se zadevna stranka utemeljeno boji, da ga bo lastnik odsvojil, uničil ali spremenil; v zvezi s premoženjem, ki predstavljajo upnikovo jamstvo, pa kadar se sklicuje na insolventnost dolžnika, ali kadar upnik upravičeno sumi, da se bo dolжник izognil izvršbi, ali se boji, da bo premoženje odtujeno ali da se bo poslabšalo.

Sodišče odloči o predlogu za preventivni zaseg/preventivni rubež po nujnem postopku na nejavni seji in brez navzočnosti strank, pri čemer izda izvršljivi sklep, v katerem po potrebi določi višino zavarovanja in rok za njegovo plačilo. Predlog za sodni zaseg se obravnava po nujnem postopku, stranke pa so vabljene na obravnavo. Če je predlogu ugodeno, lahko sodišče od tožnika zahteva plačilo zavarovanja, v primeru nepremičnin pa se te vpišejo v zemljiško knjigo.

V zvezi z nujnostjo predloga ni zahtev, ima pa upnik v primeru preventivnega zasega in preventivnega rubeža možnost dokazati, da odredba ne bo izvršena zaradi dolžnikove odstranitve ali uničenja zadevnega premoženja, tudi če zahtevki ni izplačljiv.

Izvršba pri dolžnikovem dolžniku se odredi brez sodnega poziva, in sicer s sklepom o izvršbi in obvestilom, v katerem se navede tudi izvršilni nalog, ki ga je treba poslati tretji osebi skupaj z navedenim sklepom o izvršbi. O sodni odredbi je obveščena tudi dolжник. S sodnim nalogom za rubež je tretja oseba, ki postane tretja oseba, na katero se nanaša rubež, obveščena, da ji je prepovedano plačevati dolžniku denarne zneske ali premoženja, ki jih dolguje ali jih bo dolgovala, pri čemer se navede, da so predmet rubeža, v kolikor je to potrebno za izpolnitev obveznosti, ki je predmet izvršbe.

Kar zadeva predložitev dokazov, mora **obstajati nevarnost, da bodo dokazi verjetno izginili ali da jih bo v prihodnosti težko obravnavati. Če nasprotna stranka soglaša, se lahko predlog vložiti, tudi če se z izvedbo dokazov ne mudi. Sodišče bo stranke povabilo na obravnavo in kopijo predloga vročilo nasprotni stranki. Predlog bo obravnavalo na nejavni seji in sprejelo sklep. Kadar grozi nevarnost zamude, lahko sodišče predlogu ugodi, ne da bi stranke povabilo na obravnavo.**

3 Cilj in predmet takih ukrepov

3.1 Katere vrste premoženja so lahko predmet takih ukrepov?

Preventivno se lahko zarubijo bančni računi, neopredmetena sredstva, vrednostni papirji itd.

Preventivni zaseg se lahko opravi na opredmetenih premoženjih, registriranih prevoznih sredstvih, nepremičninah itd.

Sodni zaseg se lahko opravi na nepremičninah, premoženjih itd.

Izvršba pri dolžnikovem dolžniku se lahko opravi na denarnih sredstvih, vrednostnih papirjih ali drugih neopredmetenih premoženjih.

3.2 Kakšni so učinki takih ukrepov?

Kar zadeva preventivni zaseg in rubež, se lahko zasežena sredstva izterjajo šele, ko upnik pridobi izvršilni nalog.

Odredba o preventivnem zasegu ladij se izvrši tako, da pristaniška kapitanija v pristanišču, kjer je ladja, ladjo zadrži. V tem primeru pristaniška kapitanija ne izda potrebne ladijske dokumentacije in ladij ne dovoli izplutja iz pristanišča ali luke.

Globa se kot sankcija naloži samo, če tožnik v slabi veri pridobi ukrep zavarovanja, ki škoduje tožencu. Tožencu/dolžniku se lahko zaradi neupoštevanja odločb sodišča kaznuje s kazenskopravno sankcijo.

Če dolжник predloži zadostno zavarovanje, lahko sodišče na njegov predlog razveljavi sodno odredbo o preventivnem zasegu. Predlog za sprostitev premoženja se obravnava na nejavni seji kot nujna zadeva, pri čemer so stranke v kratkem roku povabljene s sklepom.

Če je bil glavni zahtevki, na katerem temelji predlog za ukrep zavarovanja, s pravnomočno sodbo razglašen za ničnega, zavrnjen ali je zastaral, ali če je oseba, ki je predlog vložila, odstopila od zahtevka, lahko dolжник predlaga sprostitev premoženja pri sodišču, ki je izdalo sodno odredbo. Sodišče izda pravnomočno sodbo v zvezi s predlogom, ne da bi stranke povabilo na obravnavo.

Kar zadeva izvršbo pri dolžnikovem dolžniku, se vsi denarni zneski in premoženje, za katero velja rubež, zamrznejo od datuma, ko je sodna odredba o rubežu poslana tretji osebi, pri kateri se opravi rubež. Od zamrznitve do popolnega poplačila obveznosti, navedenih v izvršilnem nalogu, tretja oseba, pri kateri se opravi rubež, ne izvede nobenega plačila ali dejanja, zaradi katerega bi se lahko zamrznjeno premoženje zmanjšalo. Kadar je zarubljena terjatev zavarovana s hipoteko ali drugim stvarnim jamstvom, ima upnik, ki je vložil predlog, pravico predlagati vpis rubeža v zemljiško knjigo ali druge javne registre.

3.3 Kakšna je veljavnost takih ukrepov?

Kar zadeva preventivni zaseg in rubež, se lahko s sodno odločbo določijo roki, ki ne vključujejo obdobja iz sodne odredbe sodišča (npr. rok, do katerega mora upnik predložiti zavarovanje, sicer se premoženje sprostijo).

Sodna odredba velja do izdaje sodne odločbe o predlogu za sprostitev premoženja, če je ta predlog zavrnjen, zastara ali če je bil razveljavljen, ali, če je predlogu ugodeno, do izvršitve sodne odločbe ali dokler dolжник ne predloži zadostnih jamstev.

Pritožba se vedno obravnava tako, da se stranke povabijo na obravnavo.

Kar zadeva izvršbo pri dolžnikovem dolžniku, se vsi denarni zneski in premoženje, za katero velja rubež, zamrznejo od datuma, ko je sodna odredba o rubežu poslana tretji osebi, pri kateri se opravi rubež. Od zamrznitve do popolnega poplačila obveznosti, navedenih v izvršilnem nalogu, tudi za čas odloga izvršbe z rubežem, tretja oseba, pri kateri se opravi rubež, ne izvede nobenega plačila ali dejanja, s katerim bi se zamrznjeno premoženje verjetno zmanjšalo, razen če zakon določa drugače.

Tretja oseba, pri kateri se opravi rubež, mora evidentirati denarni znesek ali zamrzniti zarubljene neopredmetene premoženja v petih dneh od obvestila o rubežu ali po datumu zapadlosti prihodnjih dolgovanih zneskov. Sodni izvršitelj evidentirani denarni znesek sprostijo ali dodeli.

Če tretja oseba, pri kateri se opravi rubež, ne izpolni obveznosti, lahko upnik, ki zahteva rubež, dolžniku ali sodni izvršitelj obvesti izvršitveno sodišče, da to potrdi rubež. Če izvedeni dokazi pokažejo, da tretja oseba, pri kateri se opravi rubež, dolžniku dolguje denar, sodišče izda odločbo o potrditvi rubeža, s katero navedeno tretjo osebo zavezuje, da znesek, ki ga dolguje dolžniku, plača upniku, drugače rubež razveljavi. Če so bile zarubljene neopredmetene premoženja, ki jih je na datum izvršbe imela tretja oseba, pri kateri se opravi rubež, sodišče odloči o njihovi prodaji.

Kar zadeva predložitev dokazov, **se dopustnost in prepričljivost predloženih dokazov proučita pred sodiščem med razsojanjem v zadevi. Predložene dokaze lahko uporabi tudi stranka, ki ni predlagala njihovega izvajanja. Stroške, ki nastanejo pri izvajanju dokazov, evidentira sodišče, ki odloča o glavni stvari.**

4 Ali se je zoper ukrep mogoče pritožiti?

Kar zadeva preventivni zaseg in rubež, se je zoper sklep mogoče pri hierarhično višjem sodišču pritožiti v petih dneh po izreku ali vročitvi, odvisno od tega, ali so bile stranke povabljene na obravnavo ali ne. Če je na prvi stopnji pristojno pritožbeno sodišče, je pravno sredstvo pritožba. Učinek teh pravnih sredstev je bodisi sprostitev premoženja bodisi ohranitev ukrepa zavarovanja. Ugovor zoper izvršitev sodne odredbe o zasegu/rubežu lahko vložijo kateri koli zainteresirana stran.

Kar zadeva izvršbo pri dolžnikovem dolžniku, se je zoper odločbo o potrditvi rubeža mogoče pritožiti samo v petih dneh po vročitvi. Končna odločba o potrditvi ima učinke prenosa terjatve in se šteje za izvršilni nalog zoper tretjo osebo, pri kateri se opravi rubež, do višine zneskov, za potrjenih v odločbi. Po potrditvi rubeža tretja oseba, pri kateri se opravi rubež, izvede vpis ali plačilo v mejah zneska, ki je izrecno naveden v potrditveni odločbi.

Kar zadeva začasno izvršitev, je pritožba mogoča, če je prvostopenjsko sodišče predlog zavrnilo. Odlog začasne izvršitve se lahko predlaga v vloženi pritožbi ali ločeno med pritožbenim postopkom. Dokler ni odločeno o predlogu za odlog, se lahko izvršitev z začasno odredbo začasno dovoli tudi pred prejemom spisa v zadevi.

Kar zadeva predložitev dokazov, je sklep o ugoditvi predlogu za predložitev dokazov izvršljiv in zoper njega ni pravnih sredstev. Zoper sklep o zavrnitvi predloga se je mogoče pritožiti v petih dneh po izdaji sodne odločbe, če so bile stranke povabljene na obravnavo, in v petih dneh po vročitvi, če stranke niso bile povabljene.

Dokazi, ki se predložijo, se lahko izvedejo samo takoj ali v za to določenem roku. Izvajanje predloženih dokazov se potrdi v sklepu, zoper katerega ni pravnih sredstev.

Zadnja posodobitev: 04/10/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.